

Czékus Géza

· Újvidéki Egyetem,
 · Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka
 · czekus.geza@gmail.com

HOL FOLYT TANÍTÓKÉPZÉS SZABADKÁN?

Where did Teacher Training Take Place in Subotica?

Gde se odvijalo obrazovanje učitelja u Subotici?

2016-ban jubilál az Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kara, ugyanis jövőre lesz tízéves. Erre az alkalomra több cikk és kiadvány is napvilágot lát majd, ezért se a tanítóképzés múltjával, se jelenével nem szeretnénk foglalkozni.

Egy rövid visszpillantást teszünk, amely középpontjában azok az épületek lesznek, amelyek otthont adtak a tanítóképzőnek. Nem egy van... A fényképfelvételek napjainkban és a közelmúltban készültek.

Szabadkán a Mária Terézia által kiadott *Ratio Educationis* iskolai szervezési terveit tartalmazó rendelet alapján 1777-ben indult el a tanítóképzés. Rendszeresen szervezett tanítóképzés a Ratióig nem volt. 1777-től a tanítóképzés tanítói tanfolyamokból állt.

1868-ban született meg a Népoktatási Törvény (Eötvös József nevéhez fűződik; sokak szerint a legátfogóbb és eddig a legjobb oktatási törvény volt). Ez a törvény már korszerű tanítóképzést lát elő, amely állami tanítóképzőkben történik. A budai tanítóképző mellett Szabadkán nyílt meg a második, 1871-ben. Ezt az évet tekintjük a korszerű tanítóképzés és egyben a tanítóképzés kezdetének.

1871 óta kilenc helyen folyt tanítóképzés Szabadkán. Ezek a következők:

1. Petar Drapšin (Gombkötő) utca 9. (1871–1873);
2. Korzó 13. – a Belgrád Áruház helyén (1873–1898);
3. Vegyészeti-Technológiai Iskola, Makszim Gorkij utca 53. (1898–1918);
4. Ivan Goran Kovačić Általános Iskola (egykori Vörös Ökör Iskola), Makszim Gorkij utca 29. (1918–1941);
5. Jovan Jovanović Zmaj Általános Iskola (egykor a Miasszonyunkról Elnevezett Általános Iskola), Komor és Jakab tér 22. A Zárda kápolnája ma az iskola fizikaterme. Mennyezete csaknem sértetlenül vészelt át a partizán és a szocialista időszakot, ma védelem alatt áll. Megmaradt ugyanis a mennyezet domborműve és festményei, a négy evangélista: Márk, Máté, Lukács és János armása (1941-től többször is);
6. Matija Gubec utca 7. (1945);

7. Szabadkai Óvóképző Szakfőiskola (egykori Pedagógiai Akadémia), Bánia u. 67. (1965–1993, 1998–1999, 2004–2006);
 8. Építőmérnöki Kar, Kozarai utca 2. (1999–2004);
 9. Sárogház, Strossmayer utca 11. (2006–).

1. Petar Drapšin (Gombkötő) utca 9.
(1871–1873)

2. Korzó 13. – a Belgrád Áruház helyén
(1873–1898)

3. Vegyészeti-Technológiai Iskola,
Makszim Gorkij utca 53. (1898–1918)

4. Ivan Goran Kovačić Általános Iskola
(egykori Vörös Ökör Iskola),
Makszim Gorkij utca 29. (1918–1941)

A kilenc épület közül csak kettő szolgáltta rendeltetészerűen a tanítóképzést, a Vegyészeti-Technológiai Iskola épülete és a Pedagógiai Akadémia, ma a Szabadkai Óvóképző Szakfőiskola. Ezeket a tanítóképzés követelményeinek megfelelően alakították ki és szerelték fel. A többi helyszín csak kényszermegoldás volt

IRODALOM

- CZÉKUS Géza 2015. *Felvételi tájékoztató 2015*. Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka. e-book
 CZÉKUS Géza é. n. *Egyéni gyűjtés*. Adatok. Kézirat
 RAKIĆ, Nikola–MENCSIK Piroska–SŰLI Izabella szerk. 1972. *Sto godina obrazovanja učitelja u Subotici – A tanítóképzés száz éve Szabadkán*. Kiadó: A Jubileum Szervezőbizottsága, Szabadka